

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

ASIA Vastine Lemminkäinen Infra Oy:n valitukseen Vantaan kaupungin ympäristölautakunnan hylkäävästä päätöksestä 27.4.2009 § 82 koskien valittajan YSL 35 §:n mukaista lupahakemusta kallion louhinnasta ja kivenmurskauksesta. Valitus on ollut nähtävillä 22.6. – 31.7.2009. Diaarinumero 5237/08.

VASTINEEN ANTAJAT

Syväojan omakotiyhdistys Ry. sekä seuraavat hakemuksen / valituksen kohteena olevan alueen lähinaapureina olevat kiinteistönomistajat:

A) Syväojan alue (hankkeesta pohjoiseen)

- 1) Laaksonen, Jan ja Hannele, tila 5:150
- 2) Savolainen, Jorma ja Susanna, tila 5:21
- 3) Malmberg, Nina ja Sundberg, Niko, tila 5:26

B) Mäkimatintien asuinalue (hankkeesta etelään)

- 1) Ikävalko, Matti ja Raija, tila 11:1 (lähin häiriytyvä kohde)

Kartta Syväojan sekä Mäkimatintien asuinalueen sijoittumisesta suhteessa louhintahankkeeseen sekä lista alueen pientalokiinteistöistä ja niiden omistajista liitteenä 1.

ASIANAJOTOIMISTO YMPÄRISTÖLAKI OY

ASIAMIES- JA PROSESSIOSOITE

Asianajaja Juha Sario, Asianajotoimisto Ympäristölaki Oy, Pohjoinen Makasiinikatu 6 A 8, PL 208, 00131 Helsinki, puh. 09 - 2511 1620, fax. 09 - 2511 1621

VALITTAJA / LUVAN HAKIJA

Lemminkäinen Infra Oy, Esterinportti 2, 00240 Helsinki.

VASTINE JA VAATIMUKSET

1) Vastineenamme Lemminkäinen Infra Oy:n valitukseen toteamme, ettei siinä ole esitetty mitään sellaisia seikkoja, jotka antaisivat aihetta muuttaa valituksenalaista Vantaan ympäristölautakunnan päätöstä, joten valitus tulee kokonaisuudessaan hylätä YSL 6, 41 ja 42 §:ien sekä LSL 49 §:n nojalla.

2) Lisäksi vaadimme, että meille tästä vastineesta aiheutuneet edunvalvontakulut tulee määrätä HLKL 74 §:n nojalla Lemminkäinen Infra Oy:n korvattavaksi täysimääräisesti laillisine korkoineen. Kuluerittely esitetään täydennyksenä myöhemmin.

Ennen vastineemme varsinaisia perusteluja haluamme kiinnittää huomiota siihen mielestämme epäsojivaan hallinnolliseen menettelyyn, että tämän tyyppinen valitusasia, jolla on merkitystä hyvin laajan ihmisjoukon asumisolosuhteisiin, kuu- lutetaan keskellä kesälomakautta. Tästä seikasta johtuen varaammekin mahdollisuuden vielä täydentää vastinettamme lomakauden jälkeen, kun esimerkiksi kaikki tarvitsemamme asiantuntijat ovat käytettävissämme.

PERUSTELUT

Aluksi viittamme perusteluinaamme ympäristölautakunnalle lupakäsittelyn yhteydessä antamiimme lausuntoihin 23.5.2008 ja 7.1.2009. Erityisesti viittamme

kuitenkin valituksen hylkäysvaatimuksemme perusteluina lupaviranomaisen eli Vantaan ympäristölautakunnan päätöksen mielestämme hyvin yksityiskohtaisiin ja kattaviin perusteluihin.

1. Lemminkäinen Infra Oy:n valituksesta

Vantaan ympäristölautakunta hylkäsi valittajan hakemuksen YSL 42 §:n 1. momentin kohtien 1, 4 ja 5 sekä 42.2 §:n perusteella. Aluksi päätöksessä katsottiin, että hakijan laatima puutteellinenkin luontoselvitys osoittaa hankkeen tuhoavan luontotyypeiltään ja lajistoltaan erityisen arvokkaan luontokokonaisuuden, joka rinnastuisi merkittävään ympäristön pilaantumiseen (YSL 42.1 §:n 2-kohta). Lisäksi lautakunta on katsonut, että toiminnasta tulisi aiheutumaan NaapL 17.1 §:ssä kiellettyä kohtuutonta räsitusta aikaprioriteetin suojaamille naapureille (YSL 42.1 §:n 5-kohta) eli lähinnä meille Syväojan asukkaille kuin myös alueen yrityksille erittäin merkittävien melu- ja pölyhaittojen muodossa. Lopuksi lautakunta on vielä katsonut, että vaikkei alueen yleiskaavassa osoitettu käyttötarkoitus (M-alue) sinänsä estäkään hakemuksen mukaista toimintaa, olisi hankkeesta seurauksena niin suuria vahingollisia maisemallisia vaikutuksia ja muuta maankäytön suunnittelun vaikeutumista, että hankkeen sijoituspaikka olisi myös YSL 42.2 ja 6 §:ien vastainen.

Valituksessaan Lemminkäinen Infra Oy (jälj. Lemminkäinen tai valittaja) on aluksi vedonnut siihen, ettei ottamishanke olisi alueella voimassaolevien yleis- ja maakuntakaavan vastainen ja ettei Vantaan kaupunkisuunnittelulautakuntaan ollut varsinaisesti vastustanut sen kalliolouhos- ja murskaushanketta, joten sen suunnittelemalla hankkeella ”ei vaikeuteta kaavan toteutumista”. Lopuksi valituksessa on esitetty myös, että alueen maisemakuva on jo valmiiksi turmel- tunut tieyhteyksien rakentamisen myötä.

Ottamis- ja murskaustoiminnan vesistövaikutusten osalta Lemminkäinen esittää, ettei alueella ole ”arvokkaaksi luokiteltuja pohjavesialueita” ja ettei ”lähistöllä ole talousvesikaivoja”. Muutenkin valittaja katsoo, ettei sen toiminnasta voi olla mitään haitallisia vaikutuksia pohja- ja pintavesiin, kun alueella virtaava purokin on jätetty ottamistoiminnan ulkopuolelle.

Viitaten edelleen – tosin jo edellä puutteelliseksi todettuun – itse tilaamaansa luontoselvitykseen, Lemminkäinen katsoo, ettei hakemuksen mukaisesta toiminnasta voi aiheutua Vantaan ympäristölautakunnan päätöksessään esittämää arvokkaan luontokokonaisuuden tuhoutumista ja tätä kautta merkittävää ympäristön pilaantumista. Väitettään valittaja perustelee niillä seikoilla, että ”*muutamia luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä alueita*” on muutetussa hakemuksessa jätetty ottamisalueen ulkopuolelle samoin kuin yleiskaavan mukainen ”luo” merkinnällä varustettu kohde ja että valittajan tilaamassa luontoselvityksessä ”*ei ole havaittu liito-oravia eikä niille sopivia elinympäristöjä*” eikä lintudirektiivin liitteen 1 mukaisia tai muitakaan uhanalaisia lajeja.

Ympäristölautakunnan päätöksessä hyvin yksityiskohtaisesti arvioitujen NaapL 17.1 §:ssä kiellettyjen kohtuuttomien melu- ja pölyhaittojen osalta Lemminkäinen toteaa vain hyvin niukasti, että toiminta on sen mielestä lainmukaista, kun ”*suositellut suojaetäisyydet täyttyvät*”.

Käsitlemme jatkossa valituksessa esitettyjä perusteluja siinä järjestyksessä kuin ne on Lemminkäisen kirjelmään otettu.

2. Sijoituspaikan valinta ja maankäytön suunnittelun vaikeutuminen

Lemminkäinen on valituksessaan lähtenyt siitä hyvin muodollisesta perusolettamasta, että kun hakemuksen mukainen toiminta ei ole suoranaisesti voimassa olevien kaavojen vastaista, pitää se sallia. Sijoituspaikan valinnassa on kuitenkin YSL 42.2 ja 6 §:ien mukaisesti otettava huomioon laajemminkin hakemuksen mukaisen hankkeen vaikutukset tai tarkemmin ottaen sen mahdollisesti mukanaan tuomat rajoitteet maankäytön tulevalle suunnittelulle. Tähän seikkaan juuri perustuivatkin lautakunnan arviot siitä, että hankkeen erittäin haitalliset maise-mavaikutukset ja erityisesti meidän asuinalueemme ainoan lähivirkistysalueen tuhoutuminen ovat sellaisia seikkoja, että niiden perusteella hakemuksen mukaisen louhinnan ja murskauksen sijoituspaikkaa ei voida pitää lainmukaisena. Viittammekin tältä osin vastineemme perusteluina lautakunnan valituksenalaisessa päätöksessään esittämiin perusteluihin.

3. Hankkeen vaikutukset pohja- ja pintavesiin

Vantaan ympäristölautakunta on päätöksessään viitannut kyllä YSL 42.1 §:n 4 – kohtaan, jossa kielletään ”vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantuminen toiminnan vaikutusalueella”, muttei ole varsinaisessa perustelutekstissään enää tarkemmin käsitellyt tätä lainkohtaa.

Haluammekin tässä vastineessamme korostaa sitä, että Lemminkäisen valituksessaan esittämä väite siitä, ettei louhos- ja murskaamohankkeen lähistöllä ole talousvesikaivoja on täysin virheellinen. Koko asuinalueemme vedenotto perustuu yksityisiin kaivoihin, koska alueella ei ole kunnallista vesi- ja viemäriverkkoa. Olemmekin tästä syystä tilanneet Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesien- suojeluyhdistys Ry:ltä erityisen asiantuntijalausannon ”Lausunto Vantaan Luhtaanmäen-Syväojan pohjavesiolosuhteista ja alueelle suunnitellun kallion ki- viaineksen louhinta- ja murskaustoiminnan mahdollisista pohjavesivaikutuksista” (päivätty 27.7.2009, liite 2, jälj. pohjavesilausunto).

Tässä hankkimassamme pohjavesilausunnossa on käsitelty hyvin yksityiskohtaisesti alueen pohjavesiolosuhteita ja suunnitellun louhosalueen kallioperän luonnetta sekä paikallistettu suunniteltuun toimintaan liittyviä useita pohjavesiriskejä. Lausunnossa (s. 3 - 4) todetaan, että vaikka Lemminkäisen suunnittelema ottamisalueelle ei sijoitukaan ympäristöhallinnon inventoimia pohjavesialueita, perustuu Syväojan asuinalueen vedenotto edellä todetuin tavoin 39 yksityiseen kaivoon sekä Vantaan Veden yhteen porakaivoon. Valittajan hankkeen vaikutusalueella on myös yksityisten kaivojen varassa toimivia yrityksiä, kuten SE Mäkinen Logistics Oy ja Roopen Automeikki. Täten louhoshankkeen vaikutus- aluetta on varmuudella pidettävä sellaisena kohteena, jolle voi aiheutua YSL 42.1 §:n 4 – kohdassa tarkoitettu tavoin ”vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista” (ks liite 2, s. 4).

Pyytämässämme pohjavesilausunnossa on selvitetty Lemminkäisen hankkeen vaikutusalueella olevan kallioperän laatua ja todettu alueella sijaitsevan useita laajoja heikkousvyöhykkeitä, joissa kallioperä on rikkonaista sekä vettä johtavaa ja joiden kautta ottamisalueen ”*kalliopohjaveden hydrauliset yhteydet voivat yl-*

tää laajallekin alueelle”. Eli toisin sanoen ottamisalueen kalliopohjavedet ovat yhteydessä laajojen alueiden pohjavesiin samoin kuin alueen luoteisreunalla kulkevaan puroonkin (liite 2, s. 2 - 3). Edelleen pohjavesilausunnossa on todettu kallion louhinnan tyypillisesti vaikuttavan pohjavedenkorkeuksiin niitä alentavasti (liite 2, s. 1 - 2). Edelleen lausunnossa on todettu, että ”Louhinnan aikaiset räjäytykset saattavat myös aiheuttaa muutoksia kallion rakosteissa, jolloin veden virtausreitit ja pinnankorkeudet voivat muuttua.” (liite 2, s. 2).

Pohjavesilausunnossa on siis ensin todettu ottamistoiminnan mahdollinen hydraulinen yhteys alueen kalliopohjaveteen, jonka varassa suuren ihmisjoukon vedenotto yksinomaan on. Sen jälkeen on arvioitu mitä mahdollisia riskitekijöitä suunnitellun kallion louhinta- ja murskaustoiminnan seurauksena tähän vesitaloudelliseen yhteyteen liittyy. Edellä on jo mainittu louhinnan mahdolliset vaikutukset pohjaveden pinnankorkeuksiin, jolla voi olla hyvinkin kohtalokkaita vaikutuksia pohjavesiesiintymän antoisuuden kannalta. Samoin pohjavesiesiintymän vedenkorkeuksiin ja virtaamiin voi vaikuttaa pölynsidontaan tarvittavan kasteluvien ottaminen ja johtaminen maastoon (liite 2, s. 4). Tämän lisäksi pohjavesilausunnossa pidetään pohjaveden pilaantumisriskiä aiheuttavina tekijöinä louhinnassa käytettävien räjähdysaineiden sisältämien haitta-aineiden kulkeutumista maastoon, poltonesteiden säilyttämistä louhosalueella sekä pölynsidonnassa käytetyn kalsiumkloridin pääsyä pohjavesiin (liite 2, s. 4 - 5).

Edellä selostettujen valituksenalaisen kallion louhinta- ja murskaustoimintaan liittyvien ja selvästi tunnistettavien riskien johdosta alueella olisi pitänyt pohjavesilausunnon mukaan tehdä aivan toisella tavalla perusteelliset tutkimukset kallioperän heikkousvyöhykkeiden ja hydraulisten yhteyksien selvittämiseksi sekä muun muassa kalliopohjaveden korkeuden seuranta ottamisalueella ja sen reuna-alueilla olisi tullut aloittaa jo 1 - 3 vuotta ennen suunnitellun ottamistoiminnan aloittamista.

Edellä esitetyin perustein Lemminkäisen valituksessaan esittämiä näkemyksiä sen hakemuksen mukaisen hankkeen vaikutuksista tai oikeammin haitattomuudesta pinta- ja pohjavesille on pidettävä lähtökohdiltaan virheellisinä (kaivojen sijainti alueella) ja selvityksiltään täysin puutteellisinä.

4. Hankkeen vaikutukset alueen luonnonoloihin ja uhanalaisiin lajeihin

Louhintahankkeen vaikutuksia erityisesti kohdealueen sekä siihen kiinteästi liittyvien lähialueiden muodostamaan luonnonarvojen kokonaisuuteen on käsitelty jo varsin yksityiskohtaisesti lautakunnan valituksenalaisen päätöksen perusteissa, joihin tässä yhteydessä ensisijaisesti viittaammekin. Toteamme kuitenkin Lemminkäisen valituksen johdosta, että ”*joidenkin luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden*” rajaaminen ottamisalueen ulkopuolelle ei poista sitä haittaa ja vahinkoa, mitä hankkeella on lautakunnan toteamin tavoin kokonaisuudelle, joka ”*käsittää EU-luokituksen mukaisia boreaalisia luonnonmetsiä sekä muita tätä arvokkaampiakin arvokkaita luontotyyppejä (mm. korpia ja lehtoja) sekä uhanalaista lajistoa*”. Kun tähän vaikutukseen vielä lisätään se, että louhintatoiminta jopa haettua pienempänäkin aiheuttaisi myös lautakunnan toteamin tavoin laajemman ekologisen käytävän pirstoutumisen, on selvää, että valittajan hanke olisi YSL 42.1 §:n 2 ja 4 –kohtien vastainen.

Ympäristölautakunta on päätöksessään myös jo edellä esitetyin tavoin todennut hakijan tekemän luontoselvityksen puutteelliseksi. Selvänä osoituksena tuon valittajan ”*asemakaavatasoiseksi*” väittämänsä tutkimuksen erittäin merkittävistä puutteellisuuksista tai mahdollisesti jopa tarkoitushakuisuudesta on oheen liitämämme luontokartoittaja Keijo Savolan lausunto ”*Pikamuistio Vantaan Jäppilän kiviainesalueen liito-oravahavainnoista*” (päiväty 26.5.2009, liite 3). Tässä muistiossa selostetaan suunnitellulta ottamisalueelta löytyvän ”*liito-oravan jätöksiä melko kattavasti eri puolilta aluetta*”. Savolan lausunnossa on esitetty jätösten koordinaatit, joiden pohjalta olemme itse sijoittaneet havainnot ottamisalueen karttaan (liite 4). Savolan tekemän inventoinnin perusteella on siis selvää, että valittajan väite siitä, ettei alueella olisi havaintoja liito-oravasta, on virheellinen. Keijo Savola toteaaakin liito-oravan esiintymisestä alueella muistiossaan muun muassa seuraavaa:

”Maastokäynnin perusteella on ilmeistä, että liito-oravat käyttävät laajasti palstan 6:39 alueella sijaitsevia kangasmaita ja lehtoja.”

Edelleen lausuntonsa loppupäätelmänä Savola toteaa seuraavaa:

”Kaavailtu kiviainestenottoalue hävittäisi nähdäkseni metsiä, jotka toimivat liito-oravalle tärkeinä lisääntymis- ja levähdysalueina. Lisäksi kiviainestenottoalue vaikeuttaisi liito-oravien liikkumista etelään Klaukkalantien suuntaan.”

Savolan tekemien havaintojen perusteella voidaan todeta, että valituksenalainen hanke olisi ympäristölautakunnan päätöksessään mainitsemien lainkohtien lisäksi myös YSL 41.2 §:n vastainen, kun se rikkoisi LSL 49 §:n säännöstä. Tässä lainkohdassa kielletään ns. direktiivilajien (luontodirektiivin liite IV), joihin liito-orava kuuluu, lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen. Lemminkäisen valitus tulee siis hylätä myös edellä esitettyjen lainkohtien nojalla.

5. Pöly- ja meluhaitoista

Valituksenalaisesta hankkeesta aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen ja nauttimamme aikaprioriteettisuojan suhteen viitaamme perusteluinaamme Vantaan ympäristölautakunnan päätöksen perusteluihin ja toteamme Lemminkäisen valituksen johdosta, että pelkät ohjeelliset suojaetäisyydet eivät voi kaikissa olosuhteissa taata sitä, etteikö lähialueelle voisi aiheutua kohtuutonta melu- ja pölyhaittaa. Jos taas valittajan tapaan esitetään väite siitä, että *”ottamistoiminta on sen laajuudesta ja sijainnista johtuen järjestettävissä siten, että melu- ja pölyhaitat jäävät mahdollisimman pieniksi”*, on tämän väitteen tueksi esitettävä perusteelliset selvitykset melun ja pölyn leviämisestä alueella sen maastonmuodot huomioiden ja näiden haittojen ehkäisemiseksi kussakin louhintatilanteessa tehtävät toimenpiteet ja laskelmat niiden riittävydestä. Valituksessa esitetyt väitteet mahdollisuudesta välttää suunnitellusta hankkeesta aiheutuvat kohtuuttomat haitat ympäröivälle asutukselle ja yrityksille, ovat siten vain riittämättömiin selvityksiin perustuvia ylimalkaisia väitteitä.

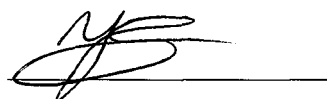
6. Yhteenveto ja oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Yhteenvetonaamme toteamme, että Lemminkäinen Infra Oy:n valitus tulee kokonaisuudessaan kumota YSL 6, 41.2 §:ien ja 42.1 §:n 2,3,4 ja 5 –kohtien perusteella samoin kuin YSL 42.2 §:n ja LSL 49 §:n nojalla. Hakemus on lisäksi perustunut ilmeisen puutteellisiin selvityksiin valituksenalaisen kallion louhinta- ja murskaushankkeen ympäristövaikutuksista.

Koska valituksenalaisen hankkeen erittäin merkittävät haitalliset vaikutukset kohdistuisivat juuri meidän asuinalueemme kiinteistöille, olisi HLKL 74 §:n tarkoituksena tavoitella kohtuutonta, että meidän tulisi pitää tästä vastineesta tai pyytämistämme asiantuntijalausunnoista meille aiheutuneet oikeudenkäyntikulut omana vahinkonamme.

Helsingissä 31. päivänä heinäkuuta 2009

Syväojan omakotiyhdistys Ry:n ym. asiamiehenä

Juha Sario, asianajaja
oikeustieteen lisensiaatti
Espoo

- LIITTEET:
- Liite 1. Kartta Syväojan pientaloalueesta ja lista alueen kiinteistönomistajista
 - Liite 2. Lausunto Vantaan Luhtaanmäen-Syväojan pohjavesiolosuhteista ja alueelle suunnitellun kallion kiviaineksen louhinta- ja murskaustoiminnan mahdollisista pohjavesivaikutuksista; Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry, 27.7.2009.

- Liite 3. Pikamuistio Vantaan Jäppilän kiviainesalueen liito-oravahavainnoista, luontokartoittaja Keijo Savola, 26.5.2009.

- Liite 4. Karttapiiirros Keijo Savolan liito-oravahavainnoista.